

Notat om regulering af legepladssikkerhed

Til: Brancheforeningen P.I.L.

Fra: Gorrissen Federspiel Kierkegaard

Dato: 23. februar 2006

Legepladssikkerhed

1. Generelt lovgrundlag

Det generelle udgangspunktet for produktsikkerhed er Produktsikkerhedsloven, hvoraf fremgår af §8, stk. 1, at "*[K]un sikre produkter må bringes i omsætning...*". I Produktsikkerhedsloven §6 stk. 2 anføres om sikre produkter, at *[E]t produkt anses ikke for at være farligt, alene fordi det er muligt at forøge sikkerheden, eller fordi det er muligt at skaffe et andet og mere sikkert produkt.*

Af Produktsikkerhedsloven §7 stk. 1 fremgår nærmere om vurderingen af begrebet sikkerhed, at *"...et produkt ...[...].konstrueret og fremstillet ...[...]. i overensstemmelse med de sundheds- og sikkerhedskrav, der er fastsat i lovgivningen, anses...[...]. i henseende til disse sikkerhedsaspekter for sikkert"* og af §7 stk. 2 at *"[E]t produkt formodes at være sikkert, i det omfang det er i overensstemmelse med de sikkerheds- og sundhedskrav, der er fastsat i nationale standarder, som gennemfører europæiske standarder, hvis referencer...har [været] offentliggjort i EF-Tidende"*. Såfremt der ikke er fastsat sundheds- og sikkerhedsmæssige krav i lovgivningen, og der heller ikke forefindes notificerede standarder for produktet, fremgår det af Produktsikkerhedsloven §7 stk. 3, at et produkts sikkerhed i udgangspunktet vurderes ud fra en dansk standard, herunder i første række en standard, der er baseret på europæiske standarder.

Forpligtelsen til at betrygge, at et produkt er sikkert, påhviler enhver, der bringer produktet i omsætning, det vil sige producenten og distributører af

produktet. Det følger heraf, at erhvervslivet i første række selv har ansvaret for at udforme og kontrollere produkterne og sætte eventuelle risikoforebyggende tiltag i værk, mens myndighederne kun skal gribe ind, såfremt risici ikke forebygges på en tilfredsstillende måde. Produktcertificering er ikke et lovkrav, men en af flere måder hvorpå producenten kan opfylde forpligtelserne i henhold til Produktsikkerhedsloven om produkters sikkerhed, eksempelvis såfremt et akkrediteret og uvildigt testhus' verificerer produktet som værende i overensstemmelse med de opstillede sikkerhedskrav til produktet og udsteder certifikat på overensstemmelsen.

Kontrolmyndighed efter Produktsikkerhedsloven er Sikkerhedsstyrelsen, med mindre særlovgivning har placeret ansvaret for forebyggelse af fare ved det relevante produkt andetsteds. Det er således i udgangspunktet Sikkerhedsstyrelsen, der har kompetencen til at skride ind overfor et produkt, der ikke er sikkert.

Kontrolmyndigheden har jfr. Produktsikkerhedslovens §12 mulighed for straks eller inden for en nærmere fastsat frist at påbyde enhver, der har bragt et produkt i omsætning

- At give efterfølgende oplysning på dansk om, hvorledes en identificeret fare kan forebygges;
- At afhjælpe det/de forhold, der er årsag til faren;
- At trække produktet tilbage;
- At tilbagekalde produktet; samt
- At destruere produktet på forsvarlig måde.

Kontrolmyndigheden skal ved ethvert indgreb altid anvende det mindst indgribende middel, der er egnet til at forebygge den identificerede fare (proportionalitetsprincippet).

2. Sikkerhedskrav til legepladsudstyr

Udstyr til legepladser er omfattet af bygningsreglementet af 1995 Tillæg 2, kapitel 5.3 stk. 1 og bygningsreglementet refererer til DS/EN 1176 og DS/EN 1177. Referencen anfører at "*[H]eri er angivet de specifikationer, der bør opfyldes, for i videst muligt omfang at beskytte mod den risiko, der kan være forbundet med, at børn benytter legeredskaber på legepladser. Andre tekniske specifikationer kan lægges til grund, hvis de giver tilsvarende sikkerhedsmæssigt tilfredsstillende forhold.*" Det følger heraf, at et produkt, der opfylder disse standarder af myndighederne antages at være sikkert. Standarderne DS/EN 1176 og DS/EN 1177 er grundet ændringsforslag endnu ikke notificerede i det EU-retlige system, hvorfor Produktsikkerhedslovens generelle formodningsregel i §7 stk. 2 ikke finder anvendelse jfr. ovenfor under punkt 1.

Verificering af det enkelte legeredskabs opfyldelse af Bygningsreglementet via legeredskabets overensstemmelse med de anførte standarder, bør ske af en akkrediteret certificeringsmyndighed, eksempelvis TÜV eller Teknologisk Institut ("TI"). Såfremt den akkrediterede certificeringsmyndighed ved en prøvning af det enkelte legeredskab finder, at det opfylder standarden, certificeres legeredskabet som opfyldende standarden og dermed som opfyldende Bygningsreglementets krav til produktets sikkerhed jfr. ovenfor.

Opsyn og kontrol med sikkerheden på offentligt tilgængelige legepladser henhører under kommunernes forpligtelser. Der er ikke i lovgivningen fastsat nærmere regler for, hvorledes denne forpligtelse skal efterleves. En række kommuner har som led i opsyn og kontrol med legepladserne fået foretaget en gennemgang af legepladserne af en legepladsinspektør, der i en rapport kan angive de initiativer, som legepladsinspektøren finder hensigtsmæssige i den konkrete situation.

3. Legepladsinspektører

Legepladsinspektører uddannes i Danmark blandt andet af TI, TÜV og DS, der alle er akkrediteret til at uddanne og certificere legepladsinspektører.

Uddannelsen som legepladsinspektør medfører ikke som sådan myndighed eller bemyndigelse til at underkende et akkrediteret testhus' godkendelse af et legeredskab, idet legepladsinspektøren ikke optræder som offentlig myndighedsperson. Legepladsinspektøren kan alene give anbefalinger til kommunen om, hvorledes der skal forholdes.

4. Farligt produkt?

Såfremt en kommune som tilsynsførende for en offentligt tilgængelig legeplads informeres om, at et legeredskab vurderes som decideret farligt, og kommunen som kontrolmyndighed finder det nødvendigt at udstede påbud eller forbud jfr. Produktsikkerhedslovens §12 eller komme med henstillinger, skal Sikkerhedsstyrelsen som koordinator af kontrolmyndighedernes indsats straks underrettes herom. Sikkerhedsstyrelsen skal herefter notificere EU-Kommissionen om det foretagne indgreb.

Ethvert indgreb fra kontrolmyndighedernes side skal overholde de almindelige forvaltningsretlige principper om angivelse af en konkret begrundelse for indgrebet (ud fra hvilke kriterier vurderes produktet at være farligt), partshøring, proportionalitet af indgrebet jfr. ovenfor, lighed (der kan ikke "statueres et eksempel", såfremt flere producenters produkter angives at medføre samme risiko) samt klagevejledning.

Såfremt den modtagne konkrete begrundelse ikke er tilfredsstillende eller kontrolmyndigheden ikke i øvrigt opfylder de forvaltningsretlige krav om partshøring, proportionalitet, lighed og klagevejledning mv., er der mulighed for at klage herover. En kontrolmyndigheds forbud eller påbud i henhold til Produktsikkerhedsloven kan af den, kontrolmyndighedens afgørelse retter sig mod, kræves indbragt for domstolene. Det er således kontrolmyndigheden, der på anmodning fra "den forbuds/påbudsramte" skal sørge for, at sagen indbringes for domstolene uden unødigt ophold. Uden unødigt ophold indebærer i henhold til den seneste praksis fra Sø- og Handelsretten, at 7 arbejdsdage anses for uden unødigt ophold. Sædvanligvis vil en afgørelse skulle indbringes for byretten, men såfremt produktsikkerhedsforhold skønnes at være af væsentlig betydning for sagens afgørelse, er rette forum Sø- og Handelsretten. Såvel byret som Sø- og

GORRISSSEN FEDERSPIEL KIERKEGAARD

Advokatfirma

Handelsretten kan tillægge en indbringelse opsættende virkning for forbuddets/påbuddets efterlevelse.

Såfremt en kommune som kontrolmyndighed på andet retligt grundlag end Produktsikkerhedsloven udsteder forbud eller påbud eller i øvrigt iværksætter sanktioner, vil klageinstansen ofte være statsamtet, der generelt har tilsyn med kommunerne.

Sikkerhedsstyrelsen kan gribe ind overfor ethvert produkt, der anses for farligt jf. de indgrebsmuligheder, der er oplistet i Produktsikkerhedslovens §12. Sikkerhedsstyrelsen kan ikke som sådan underkende et akkrediteret testhus' verificering i henhold til en standard efter hvilken testhuset er akkrediteret til at certificere, men må i stedet underrette den respektive nationale akkrediteringsmyndighed om en efter Sikkerhedsstyrelsens opfattelse mangelfuld verificering. Det er herefter op til den nationale akkrediteringsmyndighed, hvorvidt testhusets akkreditering skal ophøre.

I tilfælde af fortolkningstvivl i henhold til en harmoniseret og notificeret CEN-standard, og hvor produktet ikke har givet anledning til ulykke eller hvor produktet ikke klart må fremstå som farligt, fremsendes høringsbrev til producenten samtidig med, at den relevante standardiseringskomite under CEN notificeres herom. Eventuelle indgreb fra Sikkerhedsstyrelsens side afventer herefter standardiseringskomiteens tilbagemelding vedrørende den opståede fortolkningstvivl.

Michael Meyer
Partner

Anne Kirkegaard
Advokat